

Транзиција у Србији има многобројне разарајуће последице не само на економски и социјални живот у Србији већ је она оставила трајне неповољне трагове и у нашем културном животу. Уништена је биоскопска и књижарска мрежа, нестали су значајни издавачи који су обележили трајно наш културни простор, најважнији музеји у Београду не раде годинама, часописи као главни чиниоци и основа постојања и креативног пулсирања наше замрле интелектуалне заједнице на апсолутној су маргини, а и остале важне културне институције налазе се на ивици опстанка препуштене пуком таворењу.

И поред несумњивог и охрабрујућег витализма нашег издаваштва књига као један од најважнијих чинилаца културног живота у великој је и несагледивој кризи. То се не може видети само по веома малим и скромним тиражима значајних и капиталних књига, слабо организованом откупу и небризи државе за подстицање квалитетног издаваштва, све мањем интересовању младих људи за дружење са књигом што је свакако условљено и појавом нових технологија, али основни проблем је у томе што код нас никада није ни успостављена и развијена цивилизација књиге, она никада није добила место које јој у систему културних вредности свакако припада.

Али књиге имају своју необичну и често тајновиту борхесовску судбину, оне су као вода која увек нађе свој прави и јединствени пут. Овај текст сам желео да посветим уличним продавцима књига, нашим букинистима, који своје покретне књижаре имају на улицама, пијачним тезгама и трговима. Они су прави посленици недостајуће цивилизације књиге и обављају изузетно важну културну мисију. Очигледно је да сада наступају нове генерације које чисте библиотеке својих очева и дедова, припадника гутенберговске галаксије, али срећна је околност што је развијена већ читава мрежа наших букиниста који су спремни да спасавају од уништења многобројне библиотеке које би вероватно завршиле (а многе и завршавају) у старом папиру или у контејнерима.

Посебно је важно питање шта се дешава са библиотекама наших знаменитих људи након њихове смрти, о томе не постоји брига ни наше државе а ни наших институција. Зато је деловање уличних продаваца-букиниста од посебног друштвеног и културолошког значаја јер они спасавају од неумитног заборављања и пропасти књиге које сигурно више никада неће бити поново штампане јер су део једне већ прохујале епохе када су штампана капитална дела, а издаваштво није било до те мере комерцијализовано и препуштено терору инстант хитова.

